



Fig. 3 Middeleeuwse funderingsresten rood geaccentueerd (© Raakvlak)

Sporen van middeleeuwse bewoning te Erembodegem Zuid IV (Fase 3) (Oost-Vlaanderen)

DE GRAEVE ARNE, VERBRUGGE ARNE & CHERRETTÉ BART

Naar aanleiding van de realisatie van het bedrijventerrein Zuid IV door SOLVA vonden in 2007-2008 reeds verschillende opgravingscampagnes plaats op de zones ten oosten van de Waterkeringstraat. Hierbij kwamen sporen aan het licht, gaande van de bronstijd tot en met de 13^e eeuw. In het voorjaar van 2011 werd op twee nog niet onderzochte zones ten westen en oosten van de Waterkeringstraat aanvullend archeologisch onderzoek uitgevoerd.

De zone ten oosten van de Waterkeringsstraat leverde sporen uit verschillende perioden op zoals een fragmentarisch bewaarde grafcirkel, een vermoedelijk enclos en een Romeins brandrestengraf. Ten westen van de Waterkeringsstraat bevinden zich verschillende sporen uit de metaaltijden en de vroege/volle middeleeuwen.

Er werd een plattegrond van een éénschepig gebouw waargenomen van ongeveer 12 m bij 7 m. De oostelijke zijde bestaat uit zeven palen, terwijl er bij de westelijke slechts vijf palen bewaard zijn. Het is dus mogelijk dat het gebouw nog langer was, want de paalsporen zijn vrij ondiep bewaard. In een aantal paalsporen werd volmiddeleeuws aardewerk aangetroffen. Het gebouw is noordoost-zuidwest georiënteerd, zoals overigens alle tot nu toe aangetroffen gebouwen op Zuid IV ongeacht hun datering.

Op enkele meters afstand van het gebouw werd een poel aangesneden met een breedte van ongeveer 20 m. De vulling kon op basis van het aangetroffen aardewerk in de volle middeleeuwen geplaatst worden. De bodem van de structuur was op drie plaatsen komvormig en humeuzer van vulling.

Rond de middeleeuwse poel werden verschillende kuilen en paalkuilen aangetroffen, waarin voorlopig geen gebouwstructuur kon worden herkend. Het gaat meestal om houtskoolrijke donkere vullingen, met brokken verbrande leem. In de sporen werden scherven volmiddeleeuws aardewerk (Rijnlands roodbeschilderd aardewerk, zgn. Pingsdorf), handgevormd middeleeuws aardewerk en fragmenten van dakpannen van het Romeinse type aangetroffen. Meer geïsoleerd, ten noordoosten van de concentratie middeleeuwse sporen, werd nog een spieker vrijgelegd. De spieker heeft net als het middeleeuwse gebouw een noordoost-zuidwestelijke oriëntatie. Op basis van de vulling van de palen kan de spieker mogelijk tot de middeleeuwse sporen worden gerekend.

In de noordoostelijke hoek van het terrein bevond zich een gracht die haaks georiënteerd staat op de huidige Molenbeek. De oriëntatie is net als de andere middeleeuwse structuren noordoost-zuidwest. Vervolgens maakt de gracht een hoek naar het noordwesten op. In de vulling werd veel volmiddeleeuws aardewerk (hoofdzakelijk Rijnlands roodbeschilderd aardewerk, maar ook grijs aardewerk met rolstempelversiering) en bot gerecupereerd. Dit vondstenensemble is voorlopig te situeren in de 10^{de} eeuw.

De gracht sluit een zone af die zich hoofdzakelijk buiten het onderzoeksgebied bevindt en die bijgevolg niet de sporenconcentratie van de opgraving omsluit.

Vermoedelijk bevindt de middeleeuwse bewoning zich aan de andere kant van de beek, zoals geattesteerd in vorige opgravingen. Mogelijk is hier een deel van een artisanale zone van de middeleeuwse bewoning aangesneden.



Tuitpot in roodbeschilderd aardewerk van Rijnlandse herkomst